

Undervisningsbeskrivelse

Termin	2018-2021
Institution	Favrskov Gymnasium
Uddannelse	STX
Fag og niveau	Historie A
Lærer	Morten Holm Kruse (MO)
Hold	3.u

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Folkedrab (EKSAMEN)
Titel 2	Synet på Vikingerne + historiebrug
Titel 3	DHO-forløb: Det Industrielle Gennembrud (EKSAMEN)
Titel 4	Renæssancen og opdagelserne (EKSAMEN)
Titel 5	Imperialisme, nationalisme og 1. verdenskrig (EKSAMEN)
Titel 6	Mellemløbet og Danmarks besættelse (EKSAMEN)
Titel 7	Demokrati gennem tiderne (EKSAMEN)
Titel 8	Dansk Vestindien (EKSAMEN)
Titel 9	Den Kolde Krig (EKSAMEN)
Titel 10	Brexit + kronologiforløb

Titel 1	Folkedrab
Indhold	<p>Forløb om folkedrab med udgangspunkt i det diakrone:</p> <p>1) Introduktion til forløbet og arbejde med Holocaustkronologi. (Supplerende stof)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politiken. Mandag 27. januar 2003: ”Folkedrab – og international ansvarlighed” (”Folkedrabsavisen”): forsidebilledet. - Faktalink/Holocaust: Holocaustkronologi <p>2) Arbejde med begreberne Endlösung og Holocaust (Supplerende stof)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adam Holm, ”Den lige vej til Auschwitz”, 2003, Politiken. - Om Endlösung fra http://www.holocaust-uddannelse.dk/ - Om Wannsee-konferencen fra http://www.holocaust-uddannelse.dk/ - Uddrag fra ”Wannsee-protokollen” - Fra Gerstein-rapporten, www.folkedrab.dk/holocaust/gerstein - ”Guds spion: Kurt Gerstein – offer, modstandsmand, gerningsmand eller lidt af dem alle?” fra Folkedrab.dk http://folkedrab.dk/sw52702.asp - YouTube klip om Kurt Gerstein: https://www.youtube.com/watch?v=Og6poMfCjY <p>3) Definition af folkedrab med henblik på at sammenligne folkedrabene i Armenien, Rwanda og Cambodia (Kernestof)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Case: Armenien 1915-1918. Cambodja 1975-1979. Rwanda 1994: http://folkedrab.dk: - Artiklerne: „Før folkemordet“. ”Folkemordet”. ”Efter folkemordet”. - ”Hvordan opstår folkedrab? - Tre teoretisk bud” fra Folkedrab.dk <p>4) Definition af folkedrab</p> <ul style="list-style-type: none"> - http://www.menneskeret.dk/menneskeretieuropa/fn/folkedrab/ : FN’s konvention om folkedrab og Kritik af definitionen.

	<p>(5) Folkekrab i dag? Forfølgelsen af Rohingyaerne i Myanmar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikel fra JP.dk om Rohingyaerne: https://jyllands-posten.dk/international/asien/ECE9864825/overblik-de-statsloese-rohingyamuslimer/ - Dilemmaspil ”Folkekrabet på Bantikka” https://folkekrab.dk/folkekrab.dk/dilemmaspiilet <p>6) Mindekultur: Hvordan mindes man folkekrab – og hvilken konsekvens har det på vores mindekultur. (Supplerende stof)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stine Thuge, <i>Om mindekultur</i>, s. 4-6, Afdeling for Holocaust- og folkekrabsstudier, DIIS Undervisningsbog.
Omfang	Ca. 9 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Generel introduktion til faget - Viden om centrale begivenheder i Europas historie og verdenshistorien i det 20.årh. - Analysere mentalitet i tid og rum - Reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - Indsamle og systematisere informationer om elevernes egen familiære fortid - Introduktion til metodisk-kritisk bearbejdelse af historisk materiale <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at kunne redegøre for problemfelterne - at kunne stille nye spørgsmål til emnet - notatteknik - hensigtsmæssig forberedelse til timerne. - Simpel informationsøgning på internettet
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, klasses Diskussioner, pararbejde, mundtlige fremlæggelser, gruppearbejde, virtuelle arbejdsformer

Titel 2	Synet på vikingerne + historiebrug
Indhold	<p>Baggrundsviden Forforståelse af vikingerne. Om kildegrundlaget. Om vikingernes verden: Tid (periodisering) og sted. Kongemagt og statsdannelse. Hvad vil det sige at være konge? Hvad er et stat og et folk? Var Danmark en stat i vikingetiden?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om kildegrundlaget. Uddrag fra ”Danmark i vikingetiden”, Carl og Esben Harding Sørensen, Gyldendal 1979, s. 9-11. • Kort der viser vikingernes hjemlande, bosiddelser og togter. Samt vikingernes naboer og samtidige kulturer. • Om Danmarks fødsel. Uddrag fra ”Grundbog til Danmarkshistorien”, Peter Frederiksen, Knud Ryg Olsen & Olaf Søndberg, Systime 2012, s. 27-35 • Miniforedrag om Danmarks oprindelse: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/miniforedrag-danmarks-oprindelse/?no_cache=1&cHash=f37db3fe8559fd8d8799df4c2ab35081 • Podcast om Harald Blåtand fra Kongerækken: http://netudgaven.dk/2015/10/kongeraekken-2-harald-blaatand/ <p>Kildearbejde Overgangen til kristendommen. Skriveøvelse på baggrund af kildesæt: Træne at stille gode spørgsmål til kilderne og udvælge gode citater. Mødet med vikingerne. Arbejde med kildesæt om de fremmedes syn på vikingerne. Skelne mellem det, der står direkte i teksten og det, der står mellem linjerne (levn og beretning).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kildesæt om overgangen til kristendommen: 1) Billede af støbeform: http://samlinger.natmus.dk/DO/asset/814 2) Om Jellingestenene: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/jelling-stenene-ca-935-985/ 3) Widukind om Haralds overgang til kristendommen. Fra I.P. Jacobsen (oversættelse) af Widukind: Sachserkrønike, side 122-23, Selskabet for Historiske Kildeskrifters Oversættelse 1910 4) Uddrag af Venderkrøniken om Haralds overgang til kristendommen, http://www.crassus.dk/helmold/helmold_1.html • Mini-kildesæt om de fremmedes syn på vikingerne: 1) En arabisk købmand om vikingerne i Hedeby. Fra Jørgen Bjernum: Kilder til vikingetidens historie, side 27-28, Gyldendal 1971. 2) Ibn Fadlan om vikingerne ved Volga. Uddrag fra danmarkshistorien.dk: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/ibn-fadlan-om-vikingernes-ar-rus-skikke-ca-922/ 3) Fra St. Bertins årbøger. Uddrag fra danmarkshistorien.dk:

<http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/aarboegerne-fra-st-bertin-frankerriget-841-866/>

- Klip fra Historien om Danmark (Vikingetiden), introsekvensen + 34:00-41:40: <https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark/historien-om-danmark-3/historien-om-danmark-vikingetiden#!/>
- Klip inspireret af fortællingen om Poppo fra HBO's Vikings: <https://www.youtube.com/watch?v=iRb5oWZQmBM>

Vikinger i eftertiden

1800-tallets brug af vikingerne. Fornyet interesse for perioden (navne, historiemalerier, national identitet mm.). Om 1800-tallets nedtur. Hvorfor dyrker man fortiden i nederlagets stund? (historiske troper).

Myten om vikingernes horn og dens opståen.

Moderne historiebrug. Teori om seks forskellige typer af historiebrug.

Erindringseksplorationer & fortids-nutids-fremtids-analyse.

Mini-projekt og mundtlige fremlæggelser om hhv. politisk og kommerciel historiebrug af vikingetiden.

- Om vikingerne i eftertiden. Fra ”Vikinger og togter”, Carl Harding Sørensen, 1990, s. 6-9.
- Interaktivt danmarkskort: <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danske-riger-og-lande-1523-2012/>
- Tre billeder fra Martin Djupdræt: ”Billeder af vikingen”, Skoletjenesten 1998, s. 16, s. 18 og s. 20: 1) Johan Ludvig Lund: ”Habors tilbagekomst” (1813). 2) Johan Ludvig Lund: ”Pyrrhus og Andromache med Hektors grav” (1807-1811). 3) L. Frølich m.fl.: ”Thor, udsmykning til Nordisk Højtid” (1845).
- A.D. Jørgensen om vikingerne (1882). Uddrag fra ”Vikinger og togter”, Carl Harding Sørensen, 1990, s. 12-13
- H. C. Andersen: ”I Danmark er jeg født” (1850). Også Outlandishs udgave: <https://www.youtube.com/watch?v=Q8swRPuWg74>
- Om Ulf Zanders seks typer af historiebrug. Lærernote baseret på Niels Kayser Nielsen: ”Historiens forvandlinger. Historiebrug fra monumenter til oplevelsesøkonomi”, Aarhus Universitetsforlag 2010 samt HistorieLabs bilag til forløbet om historiebrug: http://historielab.dk/til-undervisningen/undervisningsforloeb/historiebrug/#wp_lightbox_prettyPhoto/0/
- Projektarbejde med inspiration fra A) Mette Boritz: ”Vikingerne lever”, i ”Vinkler på vikingetiden” fra Nationalmuseets skoletjeneste 2013, s. 104-111. B) John T. Lauridsen: ”Vikingerne sande efterkommere”, i ”Vinkler på vikingetiden” fra Nationalmuseets skoletjeneste 2013, s. 95-103.

Berørt kernestof

- hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag
- forskellige styreformere og samfundsorganiseringer

	<ul style="list-style-type: none"> • kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie • stats- og nationsdannelser, herunder Danmarks • historiebrug og -formidling • historiefaglige teorier og metoder.
Omfang	Ca. 8 lektioner á 95 minutter.
Særlige fokuspunkter	<p>Særlige fokuspunkter: Træning i klassisk kildekritik. Træning i lev- og beretningsanalyser. Træning af fortids-nutids-fremtids-analyse af historiebrug. Træning i mundtlig præsentation af historieanalyser (podcast og fremlæggelser).</p> <p><u>Faglige mål i fokus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie • skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper • reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende • anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie • formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, mini-projekt.

Titel 3	DHO-forløb: Det Industrielle Gennembrud
Indhold	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andersen, Torben Peter, <i>Historiens Kernestof: Danmark - Europa - Verden</i>, s. 119-125 Columbus, 2007. - Bryld, Carl-Johan, <i>Danmark - Fra Oldtid til Nutid</i>, s. 95-96, 100-101, anden udgave, Gyldendal, 2002. - Bryld, Carl-Johan, <i>Verden før 1914</i>, Liberalismen - forsvar for det frie marked, Systime, iBog, http://ibog.verdenfoer1914.systime.dk/ - Hansen, Lars Peter Visti, m.fl., <i>Overblik: Danmarkshistorie i korte træk</i>, s. 124-133, Gyldendal, 2010. - Kühle, Ebbe, <i>Danmark - Historie - Samfund: Hovedfaser i Danmarkshistorien</i>, s. 92-93 Gyldendal, 1989.

	<ul style="list-style-type: none"> - Danmarkshistorien.dk om <i>Louis Pio</i> http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/louis-pio-1841-1894/ - Podcast: 'Bag om København – København i koleraens tid' https://bibliotek.kk.dk/nyheder/mp3-podcast/koebenhavn-i-koleraens-tid <p>Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kilde 13,14, 15A og 15B fra Kühle, Ebbe, <i>Danmark - Historie - Samfund: Hovedfaser i Danmarkshistorien</i>, s. 92-93 Gyldendal, 1989. - Louis Pio, <i>Maalet er Fuldt</i>, 1872 http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/louis-pio-maalet-er-fuldt-1872/?no_cache=1&cHash=25d29ad999100e0b311c0d9bd2b9449f - 'Når forsøgeren falder bort' fra <i>Det Industrielle Danmark 1840-1914 – Kilder</i>, s. 332. - <i>En Højrepolitikers holdning til kvinders stemmeret</i>, Carl Ploug, 1888. https://kvinder.systeme.dk/index.php?id=189&L=0 <p>Supplerende materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Danmarkshistorien.dk om Andelsmejerier: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/andelsmejerier/
Omfang	Ca. 7 lektioner af 95 min + 2 lektioner med omlagt skriftlighed.
Særlige fokuspunkter	<p>Fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At eleverne får en historisk ramme de kan bruge i danskundervisningen - At eleverne opnår forståelse for de konsekvenser som det industrielle gennembrud medførte (med fokus på Danmark) - Fokus på kønsroller og kvinderollens udvikling i perioden - At eleverne skal have erfaring med at lave kildeanalyse - At eleverne kan trække perspektiverne begivenhederne under det industrielle gennembrud til nutiden <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At eleverne får kendskab til en vigtig periode i dansk historie som har været med til at forme det samfund vi kender i dag - At eleverne får kendskab til de politiske strømninger, der prægede Danmark og Europa under den industrielle revolution - At eleverne får kendskab til forudsætningerne for det industrielle gennembrud og dens konsekvenser - At eleverne får mulighed for at arbejde selvstændigt med kilder
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, audio præsentation, pararbejde, elevoplæg.

Titel 4	Renæssancen og de store opdagelser
Indhold	<p>Lektion 1 – brud i renæssancen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verdenshistorie I, Indledning – Renæssancen, s. 102-104, Smith & Vollmond, Lindhardt og Ringhof. <p>Lektion 2 – Renæssancens menneskesyn</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad er et menneskesyn? - Hvordan så menneskesynet ud i renæssancen? - Kilde: John af Salisbury om mennesket (ca. 1120-1180) - Kort over Europa i renæssancen <p>Lektion 3 – Tycho Brahe og den naturvidenskabelige revolution</p> <ul style="list-style-type: none"> - Film: Tycho Brahe; Kongen af Hven, 39 minutter http://www.dr.dk/Gymnasium/Historie/Historie_foer_1914/Udsendelser/Artikler/liv.htm - Carl-Johan Bryld: ”Verden før 1914”, Systime, s. 129-130 - De to verdensbilleder - Tycho Brahe og Catherine De Medici som renæssancemennesker? - Verdenshistorie I, Cathrine De Medici, s. 100-101, Smith & Vollmond, Lindhardt og Ringhof. <p>Lektion 4 – reformationen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kort om reformationen og dens betydning - Kort over kristendommens udbredelse i Europa - Podcast: Kongerække om reformationen og Martin Luther https://luther2017.dk/om-reformationen/podcast/ - Fokus på aktør X strukturforklaringer - Verdenshistorie I, Cathrine De Medici, s. 108-111, Smith & Vollmond, Lindhardt og Ringhof. <p>Lektion 5 – De store opdagelser og Columbus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om opdagelserne. Ulrik Grubb, Knus Helles og Bente Thomsen: ”Overblik. Verdenshistorie i korte træk”, Gyldendal, s. 80-83 - Historiens drivkræfter - Hvorfor kom Portugal og Spanien først? - Verdenshistorie I, Cathrine De Medici, s. 119-120, Smith & Vollmond, Lindhardt og Ringhof. <p>Lektion 6 – Columbus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Filmklip fra “1492: Conquest of Paradise”, de første 20 minutter af filmen. Hvordan fremstilles Columbus - som middelalderlig eller som renæssancemand? - Film som historiske kilder

	<ul style="list-style-type: none"> - Hvorfor kom kineserne ikke til Europa? Fra "Opdagelserne", Flemming Kiilsgaard Madsen et al., s. 37-39. - Kilde: Columbus' Santangelbrev, 15. februar 1493. Fra "De store opdagelser", Thomas Ohrt, Systime, s. 59-64. <p>Lektion 7 – Fremmedbilleder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teori om "Kultur, fremmedbilleder og kulturmøder". Fra Marianne Rostgaard og Lotte Schou: "Kulturmøder i dansk kolonihistorie", Gyldendal 2010, s. 20-21. - Kilde: Columbus' brev til den spanske konge 1493, fra De store opdagelser", P.C. Willemoes Jørgensen. Historiske kilder redigeret af Rudi Thomsen, Gyldendal, 1974, s. 90. - Kilde: Alvise da Ca' da Mosto – udforskningen af Afrikas vestkyst fra De store opdagelser", P.C. Willemoes Jørgensen. Historiske kilder redigeret af Rudi Thomsen, Gyldendal, 1974, s. 45. - Kilde: Roterio – en sømands beskrivelser, fra De store opdagelser", P.C. Willemoes Jørgensen. Historiske kilder redigeret af Rudi Thomsen, Gyldendal, 1974, s. 59-61. <p>Lektion 8 – Fremmedbilleder II:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kilde: John Mandevilles rejsebeskrivelser. Fra "De Store Opdagelser", Thomas Ohrt, 2001, Systime, s. 21-23. <p>A- pocalypto sacrifice scene (4min): https://www.youtube.com/watch?v=aG8WqEyXIyc Filmklip fra "1492:The Conquest of Paradise" med forskellige fremmedbilleder. <ul style="list-style-type: none"> o 56min-61min o 1t48min - 1t50min </p> <p>Lektion 9 – Mennesker eller ej?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Processen i Valladolid - Kilder af De las Casas og De Sepulveda. Fra: Madsen, Flemming Kiilsgaard og Henrik Skovgaard Nielsen: <i>Opdagelserne – kulturmøder eller kultursammenstød?</i>, Munksgaard, 1996, s. 46-51. <p>Lektion 10 – Afrunding:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opsamling på begreber og forløb - Diskussion af modstand mod Columbus Day i USA
Omfang	Ca. 10 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - En kilde kan ofte både bruges som levn og beretning. - Kildekritiske begreber: Udsagnsevne og udsagnskraft. Tendens. - Skelne mellem forskellige årsagsforklaringer (interne, eksterne, aktør, struktur). - Aktør og strukturforklaringer - Menneskesyn

	<p><u>Kernestof</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verden uden for Europa. - renæssancen - reformationen - kolonisering - <u>Faglige mål</u> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - dokumentere viden om forskellige samfundsformer - analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne - analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og menneskers forestillingsverden - forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien - formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem - demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Kildeanalyse, gruppearbejde, elev præsentationer, pararbejde, klassediskussioner.</p>

<p>Titel 5</p>	<p>Imperialisme, nationalismen og 1. Verdenskrig</p>
<p>Indhold</p>	<p>Lektion 1 – Intro og imperialisme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Begrebsdefinition - Birgitte Holten, m.fl., <i>Historie på Tværs: Europa og de Andre</i>, Imperialismen, s. 123-124. - Billedeanalyse af satiretegning 'White Man's Burden' fra Magasinet Judge, 1899. https://en.wikipedia.org/wiki/The_White_Man%27s_Burden#/media/File:%22The_White_Man's_Burden%22_Judge_1899.png <p>Lektion 2 - Årsager til imperialismen:</p>

- Birgitte Holten, m.fl., *Historie på Tværs: Europa og de Andre*, Imperialismen, s. 124-128.
- Hvilke forudsætninger skulle være til stede for at imperialismen kunne lade sig gøre?
- Hvilke motiver kan være med til at forklare imperialismen?
- Cecil Rhodes som et eksempel på en der troede på White Man's Burden. Citater fra Cecil Rhodes.
- - Birgitte Holten, m.fl., *Historie på Tværs: Europa og de Andre*, Imperialismeteorier, s. 130.
- Formel X uformel imperialisme

Lektion 3 – The Scramble for Africa:

- Eurocentrisme
- Knud Helles, *Store Linjer i Verdenshistorien*, s. 166-167.
- Civilisationsspørgsmålet: findes der andre civilisationer end den europæiske/vestlige?
- Kilde: Jarlen af Cromer, forkortet version, 1908. <https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=497>
- Kilde: Wilfred S. Blunt, forkortet version, 1921, <https://ibog-verdenefter1914.systime.dk/?id=495>
- Kort over Afrika

Lektion 4 – Nationalisme:

- Hvad er nationalisme?
- Gruppearbejde om forskellige aspekter af nationalisme
 - o Hvad er national identitet og nationalisme?
 - o Fædrelandskærlighed - et mangetydigt begreb
 - o Politisk og kulturel nationalisme
 - o Danskhedsbegrebet
 - o Italien og Tyskland bliver nationalstater
 - o National identitet over for social identitet
- Vollmond, *Verdenshistorie 2*, s. 37.
- Fokus 2: Fra oplysningstid til imperialismen”, Gyldendal 2012, s. 88-98.

Lektion 5 – Nationalisme II:

- National identitet
- Forestillede fællesskaber.
- Tekst: Benedict Anderson om dannelsen af national identitet, 1983.
- Kort over Indonesien

Lektion 6 – Nationalisme og 1. VK

- Nationalistiske digte fra åbningsscenen i filmen 'En dag uden krig' (2005) (og på tekst).
- Analyse af kort over Tyskland før samling.
- Fokus på os X dem fortællinger

	<p>Lektion 7 – Optakt til 1. VK:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Årsagerne til 1. VK's udbrud - BBC dokumentar, Days That Shook the World – The Assassination of Archduke Franz Ferdinand (2004). - Knud Helles, Store Linjer i Verdenshistorien, s. 144-45+171. - https://www.youtube.com/watch?v=XRcg_t2oJkc <p>Lektion 8 – 1. VK's udbrud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vollmond, Verdenshistorie 2, s. 110-113. - Tre forskellige tolkninger af hvorfor krigen startede, Fra: <i>Verdenshistorie efter 1914 – i dansk perspektiv, Bryld.</i> <p>Lektion 9 – Afrunding og opsamling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opsamling på begreber - Begrebet kulturel imperialisme – finder imperialisme også sted i dag? - ”Kunne krigen have været undgået” i Historiens Kernestof, Torben Peter Andersen, s. 131. - Fokus på aktør x strukturforklaring
Omfang	Ca. 10 lektioner a 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Særligt fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Historiens drivkræfter: hvad driver historien? - Aktør og strukturforklaringer: hvad lægges der vægt på i historiske forklaringer? - Fremmedbilleder - At blive bevidst om at meget historieskrivning er ud fra et vestligt perspektiv - Analyse af kort <p><u>Kernestof</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Industrialisering - Imperialisme - Ideologiernes kamp <p><u>Faglige mål</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling. - dokumentere viden om forskellige samfundsformer. - formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid. - analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og menneskers forestillingsverden. - forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper.

	<ul style="list-style-type: none"> - bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien. - formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem.
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, elevoplæg, pararbejde, klasses Diskussioner.

Titel 6	Mellemlkrigstid og Danmarks besættelse
Indhold	<p>1. Lektion Intro til nyt forløb. Overgang fra 1. Verdenskrig til 2. Verdenskrig og Versailles-traktatens rolle heri. Dolkestødslegenden. Oversigt over det nye Europa – kort. Baggrundsstof: Andersen, Torben Peter: Historiens kernestof, Versailles-traktaten, s. 134, Columbus, 2007.</p> <p>2. Lektion Mellemlkrigstid I: Træne mundtligt fremstilling samt arbejde med forskellige aspekter af mellemlkrigstiden som gruppearbejde.</p> <ul style="list-style-type: none"> - USA i 1920'erne, Verdenskrise, Keynes - Danmark - Sovjetunionen - Fascisme og nazisme - Individualitet, modernitet og kollektivism <p>Kilde: 'Den tyske hærledelse giver op', d. 3. Oktober, 1918. Baggrundsstof: Andersen, Torben Peter: Historiens kernestof, Mellem to krige, s. 135-144, Columbus, 2007.</p> <p>3. Lektion Mellemlkrigstid II: Fokus på samspillet mellem tekst og kontekst. Træne analyse af tabeller. Baggrundsstof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Priishold, Else, Den tyske inflation, <i>Verden i krig og krise</i>, s. 42-45.

- Carl-Johan Bryld, Verdenskrisen 1929, *Verden efter 1914: I et dansk perspektiv*, iBog, Systeme.dk

Kilde: Tabeller om arbejdsløshed og industriproduktion, fra *Store Linjer I Verdenshistorien*, s. 185.

4. Lektion

Intro til Danmarks besættelse. Fokus på besættelsestidens betydning i dag og hvorfor der findes forskellige tolkninger og brug af perioden?

Artikel: Brian Mikkelsen, *Brian Mikkelsen i modvind efter 9. april-opdatering på Facebook*, Tv2.dk, 9. April, 2015.

Projektarbejde om forskellige aspekter af Danmarks besættelse:

- 9. april (Danmark bliver besat)
- Samarbejdspolitikken
- Den danske modstandskamp
- Augustoprøret 1943
- Evakueringen af de danske jøder
- Danmarks befrielse

Fokus på selvstændig opstilling af problemstillinger og kildevalg.

5. Lektion

Videre arbejde med projektopgaver samt elevpræsentationer.

Podcast, der viser vigtigheden af besættelsestiden i dag: Afsnit 1 af ”Speditørens Død – der brænder en ild” (2018), DR. <https://www.dr.dk/radio/p1/speditoerens-doed/speditoerens-doed-1-4-der-braender-en-ild>

6. Lektion

Samarbejdspolitikken I.

Fokus på samarbejdspolitikken og nutidens brug og opfattelse af denne.

Samarbejdspolitikken centrale aktører:

- Thorvald Stauning
- Vilhelm Buhl
- Erik Scavenius
- P. Munch

Baggrundsstof: Samarbejdspolitikken under besættelsen, fra Danmarkshistorien.dk
Dilemmaspil fra 9april.dk

7. Lektion

Samarbejdspolitikken II.

Fokus på historiebrugsanalyse. Hvordan bruges samarbejdspolitikken i nutiden og i den politiske debat?

Kilde: Anders Fogh Rasmussen tale, 29. august, 2003, fra Danmarkshistorien.dk

	<p>8. Lektion</p> <p>Modstandsbevægelsen. Fokus på forskellige syn på modstandsbevægelsen og dens betydning. Kildeanalyse. Baggrundsstof: Olaf Søndberg, Modstandsbevægelsen, <i>Danmark i krig</i>, s. 92-93, Systime, 2012. Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mogens Fog, uddrag af radiotale, <i>Hyldest fra Frihedsrådet til alle, der har bidraget til nazismens nederlag</i>, holdt d. 5. maj 1945. http://www.befrielsen1945.dk/temaer/efterkrigstiden/modstandkampbetydning/kilder/fogtale.pdf - Frode Jakobsen, uddrag fra radiotale, fra Frode Jakobsen: <i>Standpunkter</i>, Om modstandskampens betydning København: Fremad, 1966 - Aage Trommer, uddrag fra bogen <i>Disse fem år</i>, om jernbanesabotagen, 2001. - Hans Kirchhoff, uddrag fra <i>Samarbejde og modstand under besættelsen</i>, Odense, 2001. <p>Modstandsbevægelsen på film. Fokus på motiver for at være med i modstandsbevægelsen og fremstillingerne af disse. Korte klip fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Røde Enge, 1945. - Drengene fra Skt. Petri, 1991. - Flammen og Citronen, 2008. - Hvidstengruppen, 2012. <p>9. Lektion</p> <p>Retsopgøret og afrunding af forløbet. Kausalkort med fokus på årsagssammenhænge som opsamling på forløbet. Baggrundsstof: Retsopgøret, fra Danmarkshistorien.dk</p>
Omfang	Ca. 11 lektioner a 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Særligt fokus i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kontinuitet og brud i mellemkrigstiden - Besættelsestidens betydning for Danmark og danskerne - Hvordan bruges besættelsestiden og især modstandskampen i nutidens Danmark? - Historiebrug af besættelsestiden: nutidens kamp om besættelsestiden og samarbejdspolitikens betydning. - Kunne forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien - centrale udviklingslinjer og begivenheder i dansk, europæisk og verdenshistorie - viden om forskellige samfundsformer - Historiebevidsthed

	Kernestof i forløbet: – ideologernes kamp
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, audio præsentation, pararbejde, quiz.

Titel 7	Demokrati gennem tiderne
Indhold	<p>Lektion 1 Hvad er demokrati? Det arabiske forår. Demokrati som ”indholdstomt” og ubetinget positivt begreb.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anders Hassing: ”Da demokratiet blev opfundet og genopfundet”, Nationalmuseet 2012 (pdf), s. 3-6 - Video, Al Jazeera: Suicide that sparked a revolution: https://www.youtube.com/watch?v=47d6fyaOjRM <p>Lektion 2 Overblik over demokratiet i Athen. Særtræk og institutioner. De antikke styreformer.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anders Hassing: ”Da demokratiet blev opfundet og genopfundet”, Nationalmuseet 2012 (pdf), s. 7-15 - Videoer med Mogens Herman Hansen: http://verdenidanskperspektiv.systime.dk/index.php?id=1386 <p>Lektion 3 Kritik og forsvar af det athenske demokrati.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Baggrund om demokratiet i Athen. Fra ”Historie på tværs: Magt og mennesker”, Gyldendal 2012, s. 34-40. - Uddrag af Perikles’ gravtale. Fra Aksel Damsgaard-Madsen: ”Det athenske demokrati”, Gjellerup 1979, s. 91-93 <p>Lektion 4 Oplysningstid og oplysningsfilosoffer.</p>

Oplysningstidens ideer.

Gruppearbejde og -fremlæggelser: Locke, Montesquieu og Rousseau.

- Anders Hassing: ”Da demokratiet blev opfundet og genopfundet”, Nationalmuseet 2012 (pdf), s. 16-21.
- Knud Helles, Store Linjer i Verdenshistorien, s. 120-121.

Lektion 5

Borgelige revolutioner og det nye demokratibegreb.

Den amerikanske revolution.

Den franske revolution.

- Anders Hassing: ”Da demokratiet blev opfundet og genopfundet”, Nationalmuseet 2012 (pdf), s. 20-29
- Uddrag af den amerikanske uafhængighedserklæring (1776). Fra: http://da.wikisource.org/wiki/USA%27s_uafhængighedserklæring

Lektion 6

Demokratiet indføres i Danmark.

Grundloven og grundlovgivende forsamling.

Revisioner af grundloven. Valgret.

Demokrati og demokratisering.

- Baggrund om det danske demokrati. Fra ”Fokus 2: Fra oplysningstid til imperialisme”, Gyldendal 2012, s. 114-119
- Video om ”De Syv F'er” fra Danmarkshistorien.dk <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/1915-demokrati-og-valgret-historien-om-de-syv-fer/>
- Kilde: Uddrag af Orla Lehmanns tale om de begavede, dannede og formuende (1860). Fra Henrik Bonne Larsen og Thorkil Smitt: ”Danmarkshistorisk Oversigt”, Systime 2006, <http://danmarkshistoriskoversigt.systime.dk/index.php?id=129>

Lektion 7

Forfatningskamp og systemskifte

Provisorietiden.

Parlamentarisme.

De fire gamle partier.

- Om det danske demokrati. Fra ”Fokus 2: Fra oplysningstid til imperialisme”, Gyldendal 2012, s. 119-125.
- Video om systemskiftet: <https://www.youtube.com/watch?v=Qw2-k3YjFmw>

	<p>Lektion 8 Demokratiet i modvind Genforening og Påskekrise. Truslen i 30'erne. Demokratiets nutidige udfordringer. Fremtidens demokrati</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om det danske demokrati. Fra "Fokus 2: Fra oplysningstid til imperialisme", Gyldendal 2012, s. 125-128 - Anders Hassing: "Da demokratiet blev opfundet og genopfundet", Nationalmuseet 2012 (pdf), s. 30-33 - Kilde 4: Kampen om demokratiet. Fra "Fokus 2: Fra oplysningstid til imperialisme", Gyldendal 2012, s. 134-136. - Videoer med Mogens Herman Hansen: http://verdenidanskperspektiv.systeme.dk/index.php?id=1437
Omfang	Ca. 8 blokke
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - Introduktion til begrebshistorie - Diskussion af demokratibegrebets betydninger - Skelne mellem synkron og diakron tilgang <p><u>Kernestof</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - antikkens samfund - oplysningstiden - revolutioner og menneskerettigheder - dansk demokrati - nye grænser og konflikter. <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - dokumentere viden om forskellige samfundsformer - analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne - forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - indsamle og systematisere informationer om og fra fortiden - bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien - demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, pararbejde, klassediskussioner, elevoplæg.

Titel 8	Dansk Vestindien
Indhold	<p>1. <u>lektion</u> Introduktion til forløbet. Hvilke problemstillinger er forbundet med Danmarks koloniale fortid i Vestindien? Artikel fra Information, 15/2 2008: ”Slavernes glemte børn træder frem”, Alex Frank Larsen. Diverse billeder fra Vestindien dengang og i dag.</p> <p>2. <u>lektion</u> Kronologi og overblik. Gruppearbejde med forskellige områder af Dansk Vestindisk historie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolonisering af øerne, motiver og baggrund - Udvikling frem til 1848 - Slaveoprøret i 1848 - Peter von Scholten og hans rolle - Perioden efter 1848 & David Hamilton Jackson - Øerne i dag <p>Materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Danmarkshistorien.dk om De Vestindiske Øer, Niels Brimnes, https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/de-vestindiske-oer-dansk-vestindien/ - Samt selvfundet materiale af eleverne, hvor de skal overveje hvilken kvaliteten af de hjemmesider de henter viden fra. <p>3. <u>Lektion</u> Menneskesyn og oplysningstid. Hvordan så danskerne på øernes afrocaribiske befolkning? Kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uddrag fra slavereglement. - Uddrag fra læge Poul Iserts rejsebeskrivelser. - Annonce for slaveaktion fra 1770. - Billede af Victor Cornelins. - Uddrag fra plantageejerens optegnelser. <p>Alle kilder fra: ’Kulturmøder i dansk kolonihistorie’, Lotte Schou, Marianne Rostgaard, Gyldendal, 2010. ”Handelskolonialisme og oplysningstid” fra ’Kulturmøder i dansk kolonihistorie’, s. 13-15, Lotte Schou, Marianne Rostgaard, Gyldendal, 2010. Video om øernes historie fra Rigsarkivet, https://www.youtube.com/watch?v=L-S8tXePnE&t=260s</p>

4. Lektion

Ophævelse af slaveriet.

Hvem var Ernst Schimmelmann og hvad var hans rolle?

Kilde + introtekst til kilden: "Forordning om negerhandelen, 16. marts 1792"

https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/forordning-om-negerhandelen-1792/?no_cache=1&cHash=164d894e44880398695b1bdfa73c820a

TV-serie: Historien om Danmark, Oplysningstid og Enevælde, DR

<https://www.dr.dk/studie/historie/tv-serien-historien-om-danmark>

Fokus på fremstillingen af Poul Isert og Ernst Schimmelmann.

5. Lektion og 6. lektion

Salget af øerne til USA.

Hvordan var holdningen til salget af øerne på de dansk vestindiske øer blandt hhv. afroamerikanere og de hvide plantageejere?

Kilde: Tabel – sukkerpriser fra 1733-1850.

Kilde: Artikel fra afroamerikanernes "egen" avis The Herald, 14. august, 1916.

Kilde: Artikel fra de hvide plantageejeres avis West End News, 10. marts, 1916.

Artikel: "Danmark til Salg", 2016, <https://historiskedage.dk/danmark-til-salg/>

7. Lektion

Fremstillingen af øerne.

Artikel: "Temalørdag – Vort Tabte Paradis", 24. sept., 2003.

<https://www.dr.dk/presse/temaloerdag-vestindien-vort-tabte-paradis>

Uddrag fra Hammerslag i Vestindien (1:2), DR, 21. januar, 2017.

8. Lektion

Skal Danmark sige undskyld for vores fortid som slavenation?

Historiebevidsthed.

Artikel: Maj Bach Madsen, "Danmark kan ikke undskylde for slavehandel", Videnskab.dk, 27. august, 2012.

Artikel: "Danskere vil give en undskyldning til slavernes efterkommere i Vestindien", Jyllandsposten, 2016.

Undskyldningspolitik. Skal og kan Danmark sige undskyld for vores kolonitid i Vestindien? Hvor grænsen for hvad der kan siges undskyld for?

Diskussion af om Danmark skal sige undskyld eller ej ud fra selvfundne artikler, der behandler problemstillingen.

9. Lektion

Øerne i fremtiden

Artikel: Morten Nielsen, DF får millioner til markering af Vestindiske øer: - Mærkværdigt, Tv2.dk, nov., 2015.

Hvordan kan holdningen til og fremstillingen af de tidligere danske kolonier ændres?

Artikel: Louise Sebros, "Danmark og den koloniale fortid", 2006.

	Opsamling og afrunding af forløb.
Omfang	Ca. 9 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Særlige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mennesket som historieskabt og historieskabende - Historiebrug: sammenhæng mellem historie og national identitet - Menneskesyn <p>Berørt kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolonisering - Kulturmøder/mødet med fremmede kulturer - Menneskesyn - Oplysningstidens tanker og idealer - National identitet - Afkolonisering <p>Centrale faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie, verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - Formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid - Bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, audio præsentation, pararbejde, quiz.

Titel 9	Den Kolde Krig
Indhold	<p><u>Lektion 1</u> Blokdannelse. Intro til emnet. Fra 2VK til Kold Krig.</p>

- Kilde: uddrag fra Trumandoktrinen, 1947.

Tekst: De store blokdannelser, Carl-Johan Bryld,

<https://verdener1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=199>

Sang: Wind of Changes, Scorpions, 1990.

Lektion 2

Hvorfor opstår konflikten?

Kronologi og overblik. Centrale aktører.

”Fredsslutningen og den Kolde Krig” i Historiens Kernestof, Torben Peter Andersen, s. 150-151.

Video om årsagerne til Den Kolde Krigs begyndelse,

<https://www.youtube.com/watch?v=tLJKVVtiR3g> fra The Eisenhower Foundation.

Magtstrukturer og polariteter.

Lektion 3

Cubakrisen og frygten for atomkrig.

Hvorfor var man så bange? Og hvordan kom det til udtryk?

- Duck and cover – videoclip (1951) YouTube:

[https://www.youtube.com/watch?v=IKqXu-](https://www.youtube.com/watch?v=IKqXu-5jw60)

5jw60. Carl-Johan Bryld: ”Verden efter 1914”, Systeme:

[https://ibogverdener1914.](https://ibogverdener1914.systeme.dk/index.php?id=221)

[systeme.dk/index.php?id=221](https://ibogverdener1914.systeme.dk/index.php?id=221)

- ’Daisy’ - videoklip (1964): <https://www.youtube.com/watch?v=dDTBnsqxZ3k>

- ’I won’t let the sun go down on me’ - sang (1983):

<https://www.youtube.com/watch?v=zqqXMXpyAkE>

- Nuclear map: <http://nuclearsecrecy.com/nukemap/>

Tekst: Cubakrisen, Carl-Johan Bryld,

<https://verdener1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=199>

Lektion 4

Marshallhjælpen

Fokus på levn og beretning.

Tekst: ”Marshallplanen 1947” fra Grundbog til Historie, s. 24-25, Søndberg og Olsen, Systeme, 2019.

Kilde: Sovjetunionens opfattelse af Marshallhjælpen, 1947, Bender og Gade.

Lektion 5

Afspænding og afslutning

Murens fald og Sovjetunionens sammenbrud.

Hvordan kom den nye verdensorden til at se ud?

	<ul style="list-style-type: none"> • Kild: "Kan DDR reddes?", Fokus – kernestof i historie 3, s. 44-46 • Baggrundsstof: Fokus – kernestof i historie 3, s. 30-32. <p><u>Lektion 6</u> Propaganda under den kolde krig. Tiden efter den kolde krig. Historiens afslutning? Hvad er der sket siden Den Kolde Krigs afslutning? Nye konflikter. Ny Kold Krig? Den nye verdensorden, Fukuyama og Huntington. <ul style="list-style-type: none"> • "Efter den kolde krig" i Historiens Kernestof, Torben Peter Andersen, s. 195. • Henrik Bonne Larsen & Thorkil Smit: "Verden i nyeste tid", s. 7-13. • Propagandategnefilm. The Millionaire: https://www.youtube.com/watch?v=jETJt_zbnKk <p><u>Lektion 7</u> Individuel skriftlig analyse. <ul style="list-style-type: none"> • Kilde: John Foster Dulles om situationen i Vietnam, fra 'Vietnam – fra drage til tiger' af Peter Frederiksen, Systime, 2003. <p><u>Lektion 8</u> Repetition af forløb.</p> </p></p>
Omfang	Ca. 8 lektioner a 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Berørt kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> • ideologiernes kamp. • afkolonisering. • murens fald. • nye grænser og konflikter. <p>Centrale faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling • formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid • formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, audio præsentation, pararbejde, quiz.

Titel 10	Brexit + Kronologiforløb
Indhold	<p>Lektion 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Baggrunden for Brexit - Centrale aktører - Afstemningsresultatet i juni 2016 <p>Lektion 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - GB's historiske forhold til EU - Briternes syn på EU gennem tiden <p>Lektion 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - GB's imperiale fortid som en mulig forklaring på Brexit? - Imperial hangover - Ø-mentalitet - Nationalromantik (Shakespeare) - Begreber: splendid isolation og British exceptionalism <p>Lektion 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Globaliserings rolle i Brexit: Kan globalisering forklare Brexit? - TED talk: Alexander Betts <p>Lektion 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nationalisme som en forklaring på Brexit? <p>Lektion 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mediernes rolle i Brexit - Diskursanalyse
Omfang	Ca. 6 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Særlige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Selvstændighed - Taksonomi <p>Berørt kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Europas historie - Samarbejdsrelationer - Globalisering - Historiebrug <p>Centrale faglige mål:</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie- Redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling- Skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, audio præsentation, pararbejde, quiz.